

Jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plano trumpas pristatymas

Jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas skirtas Ukmergės rajono savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Ukmergės rajono savivaldybėje. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas vystyti tęstinę jaunimo politiką, užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikės plėtros strategijos 2008–2015 m. ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Ukmergės rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Ukmergės rajono savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitų atstovų nuomone. Taip pat, naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Ukmergės rajono savivaldybės administracijos ir kitų institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių–teisinių, ekonominių, socialinių–kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios **pagrindinės jaunimo problemos**:

- Nepakankamas darbas su jaunimu ir neformalus ugdymas;
- Verslumo bei profesinio orientavimo stoka;
- Užimtumas (laisvalaikis);
- Motyvacijos stoka.

Šioms problemoms spręsti siūlomos **prioritetinės veiklos kryptys**:

- Didinti jaunimo pilietinį aktyvumą, savarankiškumą, motyvaciją;
- Skatinti darbą su jaunimu;
- Stiprinti profesinio orientavimo sistemą;
- Plėtoti jaunimo verslumo priemones;
- Vystyti jaunimo politiką savivaldybėje.

Prioritetinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas, kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlyti Ukmergės rajono savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinių organizacijos, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios grupės, kurie tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

**Jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plano
Priemonių plano įgyvendinimo gairės**

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
1. Tikslas – Užtikrinti neformalaus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą, ypač kaimo vietovėse.	
1.1. Uždavinys – Didinti švietimo ir kitų įstaigų veiklos kokybę, atvirumą bei paslaugų įvairovę jaunimui.	
1.1.1. Ištirti bei įvertinti esamą poreikį ir sudaryti galimybę rajono švietimo įstaigose, kuriose esama laisvalaikio praleidimui tinkama bazė (pvz., sporto infrastruktūra) naudotis vietos jaunimui ypač kaimo vietovėse, ne pamokų metu, savaitgaliais ir vasarą.	Inicijuoti tyrimą bei įvertinus esamą poreikį sudaryti galimybę rajono švietimo įstaigose, kuriose esama laisvalaikio praleidimui tinkama bazė (pvz., sporto infrastruktūra) naudotis vietos jaunimui ypač kaimo vietovėse, ne pamokų metu, savaitgaliais ir vasarą..
1.1.2. Užtikrinti, kad kiekvienoje švietimo įstaigoje būtų teikiamos psichologo paslaugos.	Inicijuoti psichologo paslaugų teikimą kiekvienoje švietimo įstaigoje.
1.1.3. Kelti neformalaus ugdymo ir kitų įstaigų darbuotojų darbo su jaunimu kompetencijas.	Inicijuoti neformalaus ugdymo ir kitų įstaigų darbuotojų darbo su jaunimukvalifikacijos kėlimą.
1.2. Uždavinys – Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias NVO, skatinant NVO ir Ukmergės rajono savivaldybės bendradarbiavimą jaunimo užimtumo formų kūrimui.	
1.2.1. Leisti jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms panaudos teise naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis.	Inicijuoti Savivaldybės tarybos sprendimo priėmimą, kad jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos galėtų panaudos teise naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis, o savivaldybė iš dalies arba visiškai padengtų komunalines paslaugas.
1.2.2. Konsultuoti dėl jaunimo organizacijų įregistravimo, nuostatų, duomenų keitimo.	Konsultuoti jaunimą dėl jaunimo organizacijų įregistravimo, nuostatų, duomenų keitimo.
1.2.3. Prisidėti lėšomis prie jaunimo organizacijų projektų, finansuojamų nacionalinėmis ar ES lėšomis.	Informuoti jaunimo organizacijas apie galimybę savivaldybei prisidėti prie jų projektų finansavimo, kuomet jie finansuojami nacionalinėmis ar ES lėšomis. Savivaldybės taryboje svarstyti kiekvieną jaunimo organizacijų prašymą prisidėti lėšomis prie minėtų projektų finansavimo ir nustačius, kad kofinansuoti tikslinga, prisidėti prie šių projektų finansavimo.
1.2.4. Organizuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu.	Inicijuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu.
1.3. Uždavinys – Didinti užimtumo galimybes socialiai atskirtam, delinkventiniam, pažeidžiamam, problemas patiriančiam jaunimui.	
1.3.1. Surengti atviro darbo su jaunimui klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai suinteresuotiems asmenims.	Inicijuoti atviro darbo su jaunimu klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai suinteresuotiems asmenims.

1.3.2. Apmokyti atviro darbo su jaunimu metodų kultūros, švietimo, vaiko teisių apsaugos, kitus specialistus, dirbančius su jaunimu.	Inicijuoti atviro darbo su jaunimu mokymus kultūros, švietimo, vaiko teisių apsaugos, kitiems specialistus, dirbantiems su jaunimu.
1.3.3. Plėsti atviras erdves jaunimui savivaldybės seniūnijose, užtikrinant darnų erdvinį jų tinklą rajone.	Užtikrinti atvirų erdvių jaunimui seniūnijose plėtrą.
1.3.4. Aprūpinti atvirą jaunimo centrą ir erdves įranga, užtikrinančia jaunimo laisvalaikio užimtumo ir neformaliojo ugdymo formų ir veiklų įvairovę.	Siekti, kad atviras jaunimo centras ir atviros jaunimo erdvės nuolat būtų aprūpintos visa būtina įranga, reikalinga jaunimo laisvalaikio užimtumo ir neformaliojo ugdymo formų ir veiklų įvairovei.
1.3.5. Organizuoti reguliarius bendrus susitikimus-diskusijas su jaunimu dirbančių institucijų, NVO ir jaunimo atstovais.	Inicijuoti reguliarius bendrus susitikimus-diskusijas su jaunimu dirbančių institucijų, NVO ir jaunimo atstovais, siekiant skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą.
2. Tikslas – Skatinti jaunų žmonių verslumą bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai.	
2.1. Uždavinys – Sukurti ir nuosekliai vykdyti verslumo skatinimo programas bei sudaryti palankias sąlygas jaunimo verslo pradžiai	
2.1.1. Sukurti, patvirtinti ir įgyvendinti Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo verslumo skatinimo programą.	Inicijuoti jaunimo verslumo programos sukūrimą, jos patvirtinimą bei įgyvendinimą.
2.1.2. Organizuoti jaunimo verslumo konkursą.	Inicijuoti, remiantis kitų savivaldybių patirtimi, jaunimo verslumo konkurso organizavimą.
2.1.3. Įgyvendinti priemones, skatinančias Ukmergės rajono savivaldybės moksleivių ir jaunimo užimtumą bei verslumą	Inicijuoti moksleivių ir jaunimo dalyvavimą verslumą skatinančiose priemonėse
2.2.4. Sukurti verslininkų ir specialistų tinklą padedantį ir konsultuojantį jaunimą, norintį kurti verslą.	Inicijuoti verslininkų ir specialistų konsultantų tinklo sukūrimą.
2.2. Uždavinys Gerinti moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai bei tirti jaunų žmonių užimtumo poreikius.	
2.2.1. Vykdyti moksleivių susipažinimą su darbo rinka ir profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.	Inicijuoti moksleivių susipažinimą su darbo rinka ir profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.
2.2.2. Atlikti jaunimo užimtumo poreikių tyrimą ir sudaryti Jaunimo poreikių Savivaldybėje žemėlapi.	Inicijuoti jaunimo užimtumo poreikių paklausos tyrimą ir sudaryti Jaunimo poreikių Savivaldybėje žemėlapi. Siekti įgyvendinti tyrime pateiktas rekomendacijas. Nuolat atnaujinti sudarytą žemėlapi ir kasmet, planuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje, atsižvelgti į žemėlapyje nustatytus jaunimo poreikius.
2.3. Uždavinys – Skatinti mokyklų, profesinio ir aukštojo mokslo įstaigų bei verslo bendradarbiavimą.	
2.3.1 Organizuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštųjų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio informavimo, gerosios	Inicijuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštųjų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio informavimo, gerosios patirties

patirties perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis.	perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis.
2.3.2. Rengti savivaldybės, profesinio bei aukštojo mokslo įstaigų, darbo biržos ir verslo įmonių reguliarius susitikimus, pasitarimus.	Kasmet organizuoti savivaldybės, verslo ir mokslo institucijų atstovų susitikimus, kurių metu būtų ieškoma galimybių: - baigusiam mokslus jaunimui sėkmingai įsidarbinti rajone. Rekomenduotina skatinti verslo įmones, kad jaunuoliai, besimokantys rajone paklausių specialybių ar profesijų, būtų kuo anksčiau susieti su konkrečia darbo vieta rajone. - sėkmingoms jaunimo praktikoms rajone. Rekomenduotina skleisti informaciją apie geruosius pavyzdžius rajone ir kitose savivaldybėse. - tobulinti jaunimo atliekamą praktiką rajone siekiant, kad verslo įmonės būtų suinteresuotos priimti praktikantus, o praktikantai suinteresuoti kokybiškai atlikti praktiką.
2.3.3. Organizuoti kasmetines universitetų, aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir amatų muges profesinio informavimo ir karjeros klausimais.	Inicijuoti kasmetines universitetų, aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir amatų muges profesinio informavimo ir karjeros klausimais.
3. Tikslas – Vystyti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą, savanorystę, aktyvią kultūrinę veiklą.	
3.1. Uždavinys – Pritaikyti savivaldybės infrastruktūrą jaunimo poreikiams.	
3.1.1. Dalyvauti rengiant dviračių takų infrastruktūros plėtrą.	Inicijuoti naujų dviračių maršrutus
3.1.2. Įrengti dviračių stovus ir/ar saugiam dviračių parkavimui pritaikytas vietas su jaunimo dirbačiose formaliuoju ir neformaliuoju švietimo, kultūros, sporto ir socialinėse įstaigose.	Išsiaiškinti, kuriose formalus ir neformalus švietimo, kultūros, sporto ir socialinėse įstaigose dažniausiai lankosi jaunimas ir prie šių įstaigų įrengti dviračių stovus bei sudaryti sąlygas saugiam dviračių parkavimui.
3.1.3. Įgyvendinti būsto atnaujinimo ir socialinio būsto plėtros projektus, sudarančius palankias sąlygas jaunų žmonių ir jaunų šeimų gyvenimui, laisvalaikiui, fiziniam aktyvumui.	Įgyvendinti projektus.
3.1.4. Pritaikyti viešąsias erdves (parkus ir kt.) jaunimo laisvalaikiui ir aktyviam poilsiui.	Atrinkti tinkamiausias vietas, parengti ir įgyvendinti projektus.
3.2. Uždavinys - Vykdyti efektyvią jaunimo priklausomybių prevencinę veiklą, paremtą laisvalaikio užimtumo didinimu ir įtraukimu į organizuotą veiklą Ukmergės rajono savivaldybėje.	
3.2.1. Rengti sporto varžybas, žaidynes, šventes ir/ar sveikatingumo renginius jaunimui (įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą).	Inicijuoti sporto varžybas, žaidynes, šventes jaunimui (įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą).
3.2.2. Organizuoti jaunimo sveikatingumo ir sporto stovyklas.	Inicijuoti jaunimo sveikatingumo ir sporto stovyklas.
3.2.3. Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektus, kuriuose į organizuotą veiklą įtraukiami socialiai pažeidžiami, neįgalūs ir nusikalsti linkę jauni žmonės.	Inicijuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektų rėmimą.

3.2.4. Organizuoti prevencinius renginius jaunimui ir prisidėti prie policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui.	Išsiaiškinti dažniausiai jaunimo lankomas pasilinksminimo bei susibūrimo vietas ir šiose vietose, pasitelkiant policijos pareigūnus, sveikos gyvensenos atstovus ir kitas suinteresuotas institucijas bei asmenis, jaunimo susibūrimo bei pasilinksminimo metu vykdyti įvairias prevencines priemones (kava arba arbata vietoj alkoholio, kramtomoji guma vietoj cigaretės ir pan.). Prisidėti prie policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui.
3.3. Uždavinys – Skatinti jaunimo neprofesionalų maną, savanorystę ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai bei kūrybai.	
3.3.1. Į kultūrinių renginių organizavimą įtraukti jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui.	Inicijuoti į kultūrinių renginių organizavimo įtraukti jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui.
3.3.2. Organizuoti kasmetinius viešus menų festivalius pristatančius naujas jaunimo meno bei muzikos idėjas.	Inicijuoti kasmetinių menų festivalių organizavimą.
3.3.3. Įtraukti jaunuolius – savanorius, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui, į Ukmergės rajono savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas.	Inicijuoti jaunuolių – savanorių įtraukimą, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui, į Ukmergės rajono savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas įtraukimą.
3.3.4. Organizuoti kasmetinius geriausių savanorių apdovanojimus.	Kasmet inicijuoti geriausių savanorių apdovanojimus.
4. Tikslas – Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą.	
4.1. Uždavinys – Didinti savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų veiklos kokybę bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą.	
4.1.1. Organizuoti mokymus Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariams kokybiškam darbui savivaldybės jaunimo reikalų taryboje.	Inicijuoti mokymus Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariams kokybiškam darbui savivaldybės jaunimo reikalų taryboje.
4.1.2. Aktyvinti Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybą.	Išsiaiškinti jaunimui aktualių sričių poreikį. Šių sričių tematika surengti jaunimo reikalų tarybos posėdžius, įtraukiant suinteresuotas grupes. Išanalizuoti pasirinktų savivaldybės administracijos skyrių pagal kompetenciją jaunimui teikiamų paslaugų kokybę ir pateikti rekomendacijas dėl teikiamų paslaugų tobulinimo, papildomų paslaugų teikimo galimybių ir pan. Savivaldybės tinklapyje, jaunimo reikalams skirtoje skiltyje, be informacijos apie jaunimo situaciją rajone talpinti ir jaunimo reikalų tarybos metų veiklos planą, ir ataskaitą, taip pat aktualius jaunimo reikalų tarybos sprendimus, posėdžių protokolus.
4.1.3. Organizuoti Vilniaus apskrities jaunimo organizacijų, jaunimo politikos veikėjų, su jaunimu dirbančių institucijų atstovų bendrus renginius, skirtus pasidalinti	Inicijuoti Vilniaus apskrities jaunimo organizacijų, jaunimo politikos veikėjų, su jaunimu dirbančių institucijų atstovų bendrus renginius, skirtus pasidalinti gerąja patirtimi

gerą patirtimi bei skatinančius jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.	bei skatinančius jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.
4.1.4. Įtraukti jaunimo atstovus į tarpinstitucinių darbo grupių, komisijų veiklą.	Inicijuoti jaunimo atstovų įtraukimą į tarpinstitucinių darbo grupių, komisijų veiklą.
4.1.5. Skleisti informaciją apie jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklą.	Inicijuoti informacijos apie jaunimo ir su jaunimo dirbančių organizacijų sklaidimą.
4.1.6. Savivaldybės biudžete numatyti tikslinį finansavimą, skirtą jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO veikloms finansuoti.	Rekomenduojama, įvertinus savivaldybės jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO potencialią, kiekvienais metais savivaldybės biudžete skirti tikslinį finansavimą jų veikloms vystyti.
4.2. Uždavinsys – Vykdyti jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimus, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėseną savivaldybėje.	
4.2.1. Vykdyti jaunimo situacijos stebėseną Ukmergės rajono savivaldybėje: tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę.	Inicijuoti jaunimo situacijos stebėseną Ukmergės rajono savivaldybėje: tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę.
4.2.2. Vykdyti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje.	Inicijuoti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje.
4.2.3. Vykdyti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje.	Inicijuoti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje.
4.2.4. Parengti jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013 – 2015 metų priemonių plano ataskaitą ir 2016 – 2018 metų priemonių plano projektą.	Inicijuoti jaunimo problemų sprendimo Ukmergės rajono savivaldybėje 2013 – 2015 metų priemonių plano ataskaitos ir 2016 – 2018 metų priemonių plano projekto parengimą.